

Утвърдил:
Директор на
ИСУ „Свети Седмочисленици“
гр. Търговище:
/Петранка Ангелова/

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогически съвет на 13.09.2022 г.

Въведение:

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на Първо средно училище „Свети Седмочисленици“ гр. Търговище за превенция на ранното напускане на образователната система:

- ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- РЕШЕНИЕ № 373/05.07.2017 ГОДИНА НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
- НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- КОНВЕНЦИЯ ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

В стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система /2013 -2020г./, преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилията им за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по – висока степен на образование.

Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напусналите училище и техните семейства и върху цялостното социално – икономическо развитие на страната.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ :

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

1. Икономически причини.
2. Социални причини.
3. Етнокултурни причини.
4. Образователни причини.
5. Институционални причини.
6. Причини свързани със здравния статус.
7. Психологически причини.

- Социално – икономически причини: ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по – малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс;

- Образователни причини: слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др. ;

- Етнокултурни причини: по – ниска ценност на образованието, по ранното встъпване в брак и др. ;

- Психологически причини: неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от натрупания училищен опит и др.
- Институционални причини: като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище и др.;
- Причини свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на детските градини и училищата за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование;

В Първо средно училище „Свети Седмочисленици” гр. Търговище деца застрашени от отпадане са основно тези които имат голям брой неизвинени отсъствия, но въпреки това в училището няма отпаднали ученици. Това се дължи на последователната политика на образователната институция, подчинена на принципите за:

1. всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
2. публичност и прозрачност на цялостната политика – чрез интернет страницата на училището и добрите практики;
3. обратна връзка с институции, родители, педагогически съветник, психолози, класни ръководители, учители и ученици;
4. идентифициране на рисковите фактори – доклади, анализи на педагогическия съветник, училищните психолози и класните ръководители;

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от идентифицираните рискови групи в училище.
2. Подобрени резултати от НВО, ДЗИ, олимпиади и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.

Политиките и мерките, които Първо средно училище „Свети Седмочисленици” предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете. В училището се акцентира върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие, както и приоритетното внедряване и развитие на интерактивни образователни технологии.

Политики и мерки в Първо СУ „Свети Седмочисленици”, произтичащи от:

Семейни и социални причини:

1. Ниска самооценка на ученика, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане, чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставане на

детето на грижите на роднини, които не покриват авторитета и влиянието на родителите и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата, техните нужди и разбирания.

Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родителите/настойниците на учениците, консултации с педагогическия съветник и училищните психолози, сътрудничество с Отделите за закрила на детето и други институции, а при необходимост при прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

3. Недостатъчна образованост на родителите и занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в училище, провеждане на срещи на тези родители с ръководство, класни ръководители, педагогически съветник, училищния психолог, мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност. Ангажиране на учениците в проекти и извънкласни дейности.

4. Лоша семейна среда.

Мерки: Сътрудничество с „Отдела за закрила на детето” и други институции.

5. Социално слаби семейства.

Мерки: Оказване на социална помощ чрез получаване на стипендии. За учениците от 1 до 7 клас има осигурени безплатни учебници, а за тези от 1 до 4 клас има и безплатна закуска или плодове. В училището функционира училищен стол, който се ползва за обедно хранене.

6. Преждевременно напускане на училище поради ранни бракове и раждане.

Мерки: Осигуряване на непрекъснати форми за информираност на тийнейджърите за сексуалното им развитие, провеждане на обучение от Център по семейно планиране: Пубертет, юношество и съзряване”.

Други по – важни мерки и дейности, залегнали в програмата на Първо СУ „Св. Седмочисленици за превенция на ранното напускане на училище са:

1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците:

- Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи.

- Обобщаване на информацията за отсъствията на учениците от класните ръководители. При натрупване на неизвинени отсъствия на ученик - информиране на родителите от класния ръководител за изясняване причините за отсъствията.

2. Координиране на действията на класните ръководители с тези на, училищния психолог и училищното ръководство.

3. Запознаване на учениците с правилника на училището от класните ръководители още в първия учебен час.

4. Разглеждане в ЧК на теми свързани :

- с превенция на насилието;

- с неправомерните действия, характерни за малолетните и непълнолетните ученици;

- опасностите в интернет пространството, както и други рискови прояви, които могат да застрашат децата и да доведат до отпадането им от училище;

- теми свързани с гражданското образование /здравно образование и възпитание/.

5. Системно подпомагане на ученическия колектив за създаване на екип - провеждане на тренинги за създаване на екип, доверие, подобряване на модела на общуване и изграждане на толеранс.

6. Утвърждаване на позитивно отношение – използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.
7. Развитие на училищната общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.
8. Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.
9. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.
10. Утвърждаване на интерактивните технологии в преподаването, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.
11. Осигуряване на всеки застрашен от отпадане ученик поради слаби оценки и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти на консултации по съответните предмети по утвърден график, както и допълнителна работа с тези ученици през ваканциите.
12. Занимания по интереси – за развитие на способностите и на компетентностите на учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравно образование, както и придобиване на умения за лидерство.
13. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучебни дейности: проекти, училищни турнири, спортни състезания, едномесечни екскурзии, зелени училища, образователен театър, посещение на изложби и концерти и др.
14. Поощряване с морални и материални награди.
15. Консултиране на застрашените от отпадане ученици с педагогическия съветник или с училищния психолог.
16. Библиотечно информационно обслужване – в училището се осигурява чрез училищната библиотека, която гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.
17. Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности на ученика от екипа за подкрепа за личностно развитие. Екипът включва – педагогическият съветник, училищните психолози, учителите по съответните предмети както и класните ръководители.
18. Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство.
19. Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане”, Отдел за закрила на детето, Детска педагогическа стая, и др.
20. Отчет на дейностите и мерките по програмата.
21. Използване на електронен дневник и възможност за връзка училище-родител в реално време. Незабавно достигаща информация до родителя за оценки, отсъствия, поведение и др.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище предвижда екип за обхващане и задържане в училище на деца и ученици в задължителна предучилищна възраст, определен със заповед на директора на училището.

На основание т.5 от Решение на Министерския съвет № 373/05.07.2017г. Екипът за обхващане осъществява дейности по:

1. Идентифициране на децата и учениците в задължителна училищна възраст, които не са обхванати в образователната система, и предприемане на мерки за обхващането им;
2. Идентифициране на децата и учениците, отпаднали от училище, и осъществяване на дейности за реинтеграцията им в образователната система;

І СУ”Свети Седмочисленици”

7700 Гр.Търговище ул. "Кап. Данаджиев" 22

3. Идентифициране на децата и учениците в риск от отпадане от училище и осъществяване на мерки за задържането им в образователната система;
4. Изготвяне на списък с мерки по отношение на всяко дете, което е идентифицирано като необхванато, отпаднало или застрашено от отпадане от образователната система, и взаимодействие с компетентните институции за прилагане на комплексен подход при интервенции;
5. Осъществяване на взаимодействие с родителите за включване и задържане на децата и учениците в образователната система;
6. Привличане и работа с медиатори;
7. Предприемане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на децата по буква „г” в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование;

Настоящата Програма е приета с Решение на ПС с протокол № 8 от 13.09.2022г. и е утвърдена със заповед № А - 1265/14.09.2022г. на директора на Първо средно училище „Св. Седмочисленици“-гр. Търговище